

Kodeiini sisaldavate valuvaigistite kasutamist valu leevendamiseks lastel on soovitatav piirata

01.07.2013

Euroopa raviametite koordineerimisgrupp (*Co-ordination Group for Mutual Recognition and Decentralised Procedures – Human – CMDh*) kiitis ühehäälselt heaks Ravimite riskihindamise komitee (*Pharmacovigilance Risk Assessment Committee – PRAC*) soovitusel riskivähendamise meetmete osas, et tagada kodeiini sisaldavate ravimite ohutus nende kasutamisel valu leevendamiseks lastel. Kodeiin on opioid, mis muutub organismis morfiiniks ja on seetõttu näidustatud valu leevendamiseks täiskasvanutel ja lastel.

PRAC hindas tõsiseid ja surmaga lõppenud hingamise pärssimisega seotud kõrvaltoime teatisi (6 teatist, neist 3 fataalsed) lastel, kes olid kasutanud kodeiini valu leevendamiseks. Enamus juhtudest ilmnisid pärast obstruktiivse uneapnoe (sage hingamispeetus une ajal) tõttu tehtud tonsillektoomiat või adenoidektoomiat (kurgumandlite või adenoidide eemaldamine). Mõnedel lastel, kellel tekkisid tõsised kõrvaltoimed, oli põhjuseks kodeiini ülikiire muutumine organismis morfiiniks (need lapsed olid nõ ülikiired metaboliseerijad, inglise keeles „ultra-rapid metabolisers“). Selle tulemusena tekib veres kõrge morfiini tase, mis võib põhjustada toksilisi toimeid nagu nt hingamise pärssimine. Neist ühel juhul oli tegemist surmaga lõppenud hingamise pärssimisega rinnapiimatoidul imikul, kelle kodeiini kasutanud ema oli kodeiini ülikiire metaboliseerija.

Olemasolevad andmed näitavad, et noorematel lastel on kodeiini metaboliseerimise võime väiksem, kuna kodeiini metabolismi eest vastutav ensüümsüsteem areneb täielikult välja alles 12 aasta vanuseks.

CMDh ja PRAC'i soovitusel lastele:

- Kuna kodeiini kasutamisega kaasneb hingamise pärssimise oht, võib kodeiini sisaldavaid ravimeid kasutada lühiajaliselt väikseimas toimivas annuses mõõduka valu raviks üle 12-aastastel lastel ning ainult juhul, kui valu ei ole võimalik leevendada teiste valuvaigistitega nagu paratsetamool või ibuprofeen.
- Kodeiini ei tohi üldse kasutada lastel (alla 18 aasta), kellele on teostatud kurgumandlite või adenoidide eemaldamise operatsioon uneapnoe tõttu, kuna need patsiendid on tundlikumad hingamisprobleemide suhtes.
- Nende ravimite infolehtedesse viiakse lähiajal sisse hoiatus, et hingamisprobleemidega lastel ei tohi kodeiini kasutada.

Soovitused kõikidele eagruppidele:

- Kodeiini ei tohi kasutada valu leevendamiseks patsiendid, kes on teadaolevalt ülikiired metaboliseerijad, sest neil on suurem oht kodeiini tõsiste kõrvaltoimete tekkeks.
- Kodeiini ei tohi kasutada rinnaga toitvad emad, kuna kodeiin eritub rinnapiima ning võib seega sattuda lapse organismi.
- Lapsevanemad või lähedased, kes märkavad kodeiini saanud patsiendil järgnevalt loetletud sümptomeid, peavad lõpetama ravimi andmise ja pöörduma kohe arsti poole: aeglane või pindmine hingamine, segasus, unisus, kitsad pupillid, iiveldus või oksendamine, kõhukinnisus ja isutus.

Täiendav informatsioon

Eestis on müügiluba järgmistel kodeiini sisaldavatel ravimitel: Co-Codamol, Solpadeine, Paracetamol/Codeine Vitabalans, Solpadeine Soluble ja Algocalm.

Lisaks on Eestis müügiluba dihüdrokodeiini sisaldaval ravimil DHC-Continus, mille toime ja kõrvaltoimed on sarnased kodeiiniga.

Eestis kasutab kodeiini sisaldavaid ravimeid Ravimiameti ravimistatistika andmeil iga päev ligikaudu 1300 patsienti.

Lisainfo Euroopa Ravimiameti [veebilehel](#) ja Ravimiametist: info@ravimiamet.ee